

2024-05-28

Plats och tid	Bokö kl. 14:00-16:00	Paragrafer	§§29-33
Beslutande	Thomas Thim (M) (ordförande) Anton César (S) (vice ordförande) Annika Olofsson (S) Karin Josefsson (L) Adam Jansson (KD)		
Övriga deltagare	Helena Balte (Förvaltningschef) Karin Berg (Verksamhetsutvecklare) Georgia Lidborg (Upphandlare) §29		
Utses att justera	Anton César (S)		
Justeringens plats och tid	Protokollet justeras på distans.		
Sekreterare	Karin Berg		
Ordförande	Thomas Thim (M)		
Justerande	Anton César (S)		

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits på Alingsås kommuns digitala anslagstavla.

2024-05-28

- § 29 Process och upphandlingsunderlag avseende skolskjuts med skolbuss
- § 30 Genomlysning Barn och ungdomsnämnden 2024
- § 31 Personaltäthet i förskola, skola och fritidshem 2024
- § 32 Kompetensförsörjning: Personal och behörigheter
- § 33 Tillgängliga lärmiljöer och särskilt stöd

2024-05-28

§ 29 2024.173 BUN

Process och upphandlingsunderlag avseende skolskjuts med skolbuss

Ärendebeskrivning

Skolskjuts med skolbuss i Alingsås norra kommun del upphandlas och genomförs av privat utförare. Upphandling av tjänsten görs i enlighet med Lagen om offentlig upphandling (LOU). I nuläget har Barn- och ungdomsförvaltningen ett avtal med leverantör som sträcker sig fram till 2025-06-30.

Ett nytt avtal behövs från 2025-07-01 och tjänsten behöver därmed upphandlas på nytt.

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har den 23 maj 2024 lämnat följande yttrande:

Upphandlingsenheten ansvarar för att genomföra aktuell upphandling i samarbete med Barn- och ungdomsförvaltningen som är i behov av den upphandlade tjänsten. I upphandlingsprocessen är en del i upphandlingen att ta fram ett förfrågningsunderlag som beskriver de kvalitetskrav som ligger till grund för den verksamhet som ska upphandlas. Kvalitetskraven i det aktuella förfrågningsunderlaget utgår ifrån de tidigare godkända kvalitetskrav som ligger till grund för nuvarande avtal. Det är även samma kvalitetskrav som ställts i den upphandling som Västtrafik har gjort avseende skollinjer inför hösttermin 2025, avseende såväl säkerhet som miljö. Arbetsutskottet får härmed ta del av förfrågningsunderlaget före upphandlingsenhetens beslut om tilldelning. Efter tilldelning fortsätter upphandlingsprocessen och barn- och ungdomsnämnden får fortsatt information. Arbetsutskottet antar upphandlingsunderlag avseende skolskjuts med skolbuss på delegation från barn- och ungdomsnämnden (5.5.1) enligt Delegationsordning 2024-02-20 §7

Beslut

Barn- och ungdomsnämndens arbetsutskott tar del av de kvalitetskrav som ligger till grund för upphandling av skolskjuts med skolbuss i Alingsås norra kommun del och följer fortsatt upphandling.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Process och upphandlingsunderlag avseende skolskjuts med skolbuss
- Kravspecifikation-Skolskjuts

Paragrafen är justerad

2024-05-28

§ 30 2024.165 BUN

Genomlysning Barn och ungdomsnämnden 2024

Ärendebeskrivning

Kommunstyrelsen beslutade den 11 december 2023 att anta en kommunkoncernövergripande ekonomisk handlingsplan. En av delarna i denna handlingsplan är att genomföra årliga genomlysningar av kommunens förvaltningar och dess verksamheter. Rapporten ska beslutas i respektive nämnd senast i augusti månad för att kunna ligga som kunskapsunderlag till budgetberedningen som äger rum i september månad.

Alingsås kommuns resursfördelningsmodell har som bas att kommunbidragen räknas upp med 50 procent av prisindex för kommunal verksamhet. Detta innebär en årlig effektivisering om motsvarande 50 procent av prisindexet. Målsättningen framöver är att så långt som möjligt kompensera verksamheterna fullt ut med hela prisindexet. Då prisindex inte alltid matchar verksamheternas faktiska kostnadsökningar och inte alla verksamheter kompenseras för volym- och befolkningsökningar så finns det anledning för verksamheterna att själva hitta effektiviseringsmöjligheter. För att kunna hantera detta på ett ändamålsenligt sätt krävs ett ständigt förändringsarbete för att bli lite mer effektiva för varje år som går.

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har den 23 maj 2024 lämnat följande yttrande:

En effektiv verksamhet gör att medborgarna får bästa möjliga verksamhet och service till lägsta möjliga kostnad. Effektivisering är inte lika med besparing eller nedskärning, en besparing som medför försämrad verksamhet är ingen effektivisering utan bara just en besparing. En besparing kan innebära effektivisering, om verksamhetens kvalitet inte påverkas negativt. Om verksamhetens omfattning eller kvalitet ökar, och kostnaden är oförändrad, så är det en effektivisering men ingen besparing.

Verksamheterna förskola och grundskola F-9 är Barn- och ungdomsnämndens största verksamheter och utgör stora delar av förvaltningens kärnuppdrag. I genomlysningen som biläggs ärendet konstateras att Alingsås kommun har en hög effektivitet, baserat på effektivitetsindex, vad gäller både förskola och grundskola F-9. Det innebär att för den resursen som Alingsås kommun har nås förhållandevis hög kvalitet. Utifrån den förhållandevis höga effektiviteten har förvaltningen identifierat ett antal möjliga förflyttningar för ökad effektivitet. Dessa tar i huvudsak sikte på förflyttning på längre sikt. Förslag till möjliga förflyttningar med fokus på besparing till förmån för kärnverksamhet har identifierats utifrån nyckeltal för icke lagstadgad verksamhet, möjlighet till ökade intäkter, verksamhetsövergripande processer och processer av mer administrativ karaktär.

Identifierade möjliga förflyttningar på kort sikt:

- Högre finansieringsgrad allmän förskola
- Minskat utbud av öppen förskola

2024-05-28

Identifierade möjliga förflyttningar på lång sikt:

- Minskat utbud för dygnetruntomsorg
- Lägre IT-kostnader
- Samnyttjande av lokaler inom förvaltningen
- Lokalkapacitet i relation till barn- och elevprognoser
- Personalplanering och timvikarier
- Samåkning skoltaxi
- Inköpsorganisation
- Process ekonomi
- Automatisering och AI

Uppföljning kommer att ske i Barn- och ungdomsnämnden i delårsbokslut, årsbokslut och vid nästa års genomlysning.

Förslag till beslut på sammanträdet

Barn- och ungdomsförvaltningens har lämnat följande förslag till beslut:
Barn- och ungdomsnämnden antar genomlysningen för år 2024

Anton César (S) förslår att beslutet justeras till:
Barn- och ungdomsnämnden tar del av genomlysningen för år 2024

Beslutsgång

Ordförande frågar om det är arbetsutskottets mening att besluta enligt förslag från Anton César (S) och finner bifall.

Beslut

Barn- och ungdomsnämnden tar del av genomlysningen för år 2024

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Genomlysning Barn- och ungdomsnämnden år 2024
- Bilaga Barn- och ungdomsnämndens genomlysning år 2024

Paragrafen är justerad

2024-05-28

§ 31 2024.164 BUN

Personaltäthet i förskola, skola och fritidshem 2024

Ärendebeskrivning

Barn- och ungdomsförvaltningen mäter personaltäthet i kommunal och fristående förskole- och fritidshemsverksamhet samt skolverksamhet. Nämnden delges en rapport som innehåller olika mått för personaltäthet på kommunnivå, för både kommunal och fristående verksamhet. Mätningen sker en gång per år och mättillfället är 15 oktober.

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har den 20 maj 2024 lämnat följande yttrande:

Alingsås modell för personaltäthet bygger på grundbemanning. Grundbemanningen består av antal årsarbetare, som arbetar med barn på enheten. Till ärendet bifogas en rapport som innehåller olika mått för personaltäthet på kommunnivå, för både kommunal och fristående verksamhet.

Förvaltningen ser en utmaning i att mäta statistik för personaltäthet utan att ta hänsyn till de olika kompetenserna som personalen har, det då personaltäthet inte har samma tydliga samband med undervisningens kvalitet som utbildad och behörig personal.

Förskola

Förvaltningen kan konstatera att grundbemanningen ökat med 10 heltidstjänster sedan 2022. Förvaltningen konstaterar att personaltätheten har en motsvarande nivå 2023 jämfört med året innan. Antal barn per årsarbetare var 2022, 5,2 och var 5,1 barn per årsarbetare för kommunal verksamhet 2023. Fristående verksamhet har en högre personaltäthet år 2023, 5,2 barn per årsarbetare mot 5,5 2022. Förvaltningen ser även att kommunal förskola har högre personaltäthet - lärare med förskollärarlegitimation jämfört med enskilda verksamheter.

Jämfört med GR och riket har Alingsås kommun en högre andel anställda heltidstjänster med förskollärarlegitimation, trots det påvisar statistiken från KOLADA att Alingsås kommun har en lägre personalkostnad än bland annat GR och riket men högre än liknande kommuner.

Andelen barn i ålder 1-3 år ökar 2023 för de enskilda verksamheterna till 56% men sjunker i de kommunala verksamheterna till 51%.

Förvaltningen kan konstatera att den faktiska beläggningen av barnens planerade schema ligger kvar 89%. Det innebär att barnens faktiska volymtimmar på förskolan i stor utsträckning fortsatt motsvarar barnens planerade volymtimmar på förskolan.

Grundskola

Förvaltningen kan konstatera att grundbemanningen ökat med 9 heltidstjänster sedan 2022. Personaltätheten är 13,5 elever per lärare för enskild verksamhet och 12,3 för kommunal verksamhet årskurs 1-9.

2024-05-28

Jämfört med riket ligger Alingsås kommun över rikssnittet för antal elever per årsarbetare i F-9. Rikssnittet är 12 elever per årsarbetare och Alingsås ligger på 12,6 elever per årsarbetare.

Antal elever per lärare med ped. Högskoleexamen för åk 1-9 har minskat med 0,2 och ligger på en nivå av 14 elever. Jämfört med enskild verksamhet i kommunen där antalet elever per lärare med ped. Högskoleexamen för åk 1-9 är 17,8 elever.

Fritidshem

Förvaltningen konstaterar att grundbemanningen ökat med 4 heltidstjänster i kommunala fritidshem.

Förvaltningen konstaterar att personaltätheten är på motsvarande nivå, där personaltätheten var 21,6 2022 och motsvarande siffra för 2023 är 21,4 elever per årsarbetare i kommunal verksamhet. För enskild verksamhet har personaltätheten minskat, 25,2 elever per årsarbetare till 37 elever per årsarbetare. De enskilda fritidshemmen har dubbelt så många elever per årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen som de kommunala fritidshemmen. 67 elever per årsarbetare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal verksamhet mot 133 i enskild.

Andelen elever som har fritids har minskat de senaste åren, men 2023 ökade antalet elever igen till 61% av de elever som går i F-6 i kommunal verksamhet. För de fristående verksamheterna är motsvarande siffra av andelen elever med fritidsverksamhet 63%. Förvaltningen ser en positiv utveckling i den faktiska beläggningen av barnens planerade schema på kommunal fritidsverksamhet som ökat till 71% 2023. Det innebär att elevernas faktiska volymtimmar i större utsträckning motsvarar elevernas planerade volymtimmar på fritidshemmen.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut: Redovisningen godkänns

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Personaltäthet i förskola, skola och fritidshem 2024
- Bilaga Personaltäthet i förskola, skola och fritidshem 2024

Paragrafen är justerad

2024-05-28

§ 32 2024.163 BUN

Kompetensförsörjning: Personal och behörigheter

Ärendebeskrivning

Förskola och skola liksom hela förvaltningen behöver formas och utvecklas så att alla barn och elever möter personal med rätt kompetens. Det är en fråga om kompetensförsörjning vilket kräver långsiktig och strategisk planering. Alingsås kommun har tagit fram en kommungemensam strategi för kompetensförsörjning som beskriver den kommungemensamma processen. I detta ärende redovisas av aktuella nyckeltal och indikatorer liksom förvaltningens handlingsplan för kompetensförsörjningen.

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har den 20 maj 2024 lämnat följande yttrande:

Kompetensförsörjning handlar om att attrahera rätt medarbetare, rekrytera dessa genom en effektiv process, skapa möjligheter för utveckling på kort och lång sikt, behålla och engagera rätt medarbetare genom att vara en attraktiv arbetsplats samt att göra omställningen i slutet av en anställning på ett professionellt sätt.

Frågan om rätt kompetens är definierad i skollag och övriga styrdokument som reglerar verksamheten i förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. Läroplan för förskolan anger tydligt förskollärares ansvar för att undervisningen bedrivs i enlighet med målen i läroplanen. I läroplanen beskrivs också hur övrig personal i förskolan har ett uppdrag att främja barns utveckling och lärande. För skolan är det ett krav att undervisningen sker av legitimerade lärare med behörighet i det ämne som de undervisar i. Motsvarande förväntan finns rörande undervisning i fritidshemmet där lärare med behörighet för undervisning i fritidshemmet ansvarar för undervisningen.

Viss kompetens är således reglerad samtidigt som verksamheten i både förskola och skola behöver organiseras med personal så att barns och elevers omsorgsbehov kan tillgodoses. Det rör såväl generell tillsyn och omsorg som specifika krav där det rör sig om extraordinära medicinska insatser till exempel. För de delar av verksamheten där kompetens inte regleras i nationella styrdokument är Barn- och ungdomsförvaltningens inriktning att alla som arbetar i förskola eller skola har utbildning för arbete med barn och unga.

Tillräcklig kompetens är i huvudsak en fråga om organisering, dels för att möta upp skollagens krav på olika professioners ansvar och dels för att barns- och elevers utbildning ska ske i ett helhetsperspektiv. Frågan om kompetensförsörjning innebär också arbete med hur vi kompenserar och organiserar när det inte finns tillgång till rätt kompetens.

Nyckeltal

Vad gäller personalomsättning och avgångsdestination är trenden i huvudsak stabil över tid. I den senaste mätningen där Alingsås jämförs med övriga kommuner i Göteborgsregionen (GR) är omsättningen för förskollärare något lägre än övriga men barnskötare och grundskollärare högre.

Vad gäller personalomsättning och avgångsdestination är trenden i huvudsak stabil över tid. I den senaste mätningen där Alingsås jämförs med övriga kommuner i Göteborgsregionen

2024-05-28

(GR) är omsättningen för förskollärare något lägre än för övriga kommuner medan barnskötare och grundskollärare har en högre omsättning.

Andelen legitimerade förskollärare liksom andel lärare med pedagogisk högskoleexamen i årskurs 1-9 i såväl grundskola som anpassad grundskola är förhållandevis stabil över tid. Andelen förskollärare och lärare med pedagogisk högskoleexamen 1-9 är något högre än riket. Andelen behöriga lärare med pedagogisk högskoleexamen i anpassad grundskola är lägre än riket.

För grundskolan utgår förvaltningen i från hur stor andel av den planerade undervisningen som skett av lärare med legitimation och behörighet i ämnet. Det är små variationer mellan åren vad gäller andelen undervisning som skett av lärare med behörighet i ämnet. Arbete med att öka andelen undervisning som sker av lärare med legitimation och behörighet i ämnet är en kontinuerlig process.

Under 2024 sker ett intensivt arbete med att anpassa personalplaneringen utifrån budget. I omställningsarbetet prioriteras behöriga och legitimerade lärare. På så sätt ökar möjligheterna att öka andelen undervisning som sker av lärare med legitimation och behörighet i ämnet. Genom att behålla behöriga och legitimerade lärare är målet på sikt att öka andelen undervisning som sker av lärare med legitimation och behörighet i ämnet. Samtidigt finns det utmaningar i omställningsarbetet på kort sikt där legitimerade och behöriga lärare bara till del matchar enheternas behov. Det krävs ett arbete på medellång sikt med att förändra enheternas inre organisation för att på så sätt nå en högre andel undervisning som sker av lärare med behörighet i ämnet.

För huvudmannen totalt utgörs en tredjedel av personalen i fritidshemmet av lärare med behörighet för undervisning i fritidshemmet. Totalt har 40 procent av personalen lärarutbildning. I majoriteten av teamen har cirka hälften av personalen lärarutbildning, antingen för fritidshemmet eller i andra ämnen.

För att möta de utmaningar som finns i hela medarbetarresan vad gäller att rekrytera, organisera och ställa om för rätt och tillräcklig kompetens arbetar Barn- och ungdomsförvaltningen utifrån en handlingsplan med ett antal strategier och flertalet insatser som tillsammans med det kommungemensamma arbetet ska skapa bättre förutsättningar i verksamheten. Redovisning av arbete utifrån handlingsplanen, liksom fördjupning av nyckeltal rörande kompetensförsörjning beskrivs i bilaga till ärendet.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut: Redovisningen godkänns.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Kompetensförsörjning Personal och behörigheter 2024
- Bilaga Kompetensförsörjning Personal och behörigheter

2024-05-28

Paragrafen är justerad

2024-05-28

§ 33 2024.162 BUN

Tillgängliga lärmiljöer och särskilt stöd

Ärendebeskrivning

Enligt skollagens (2010:800) 3 kapitel ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. I utbildningen ska hänsyn också tas till elevers olika behov. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Om en elev inte befaras komma att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas ska eleven (enligt skollagens 3 kapitel) skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Av skollagens 3 kapitel framgår vidare att om det befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges sådant stöd. Ett åtgärdsprogram ska i dessa fall utarbetas för eleven. Särskilt stöd får ges i stället för den undervisning eleven annars skulle ha deltagit i eller som komplement till denna. Det särskilda stödet ska ges inom den elevgrupp som eleven tillhör men kan också ges i form av enskild undervisning eller i särskild undervisningsgrupp.

I ärendet redovisas omfattningen av det särskilda stödet som ges i Alingsås kommuns grundskolor årskurs 1 till 9 utifrån den statistik som årligen samlas in av Skolverket den 15 oktober.

Beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har den 20 maj 2024 lämnat följande yttrande:

I huvudmannens verksamhetsuppföljning (dokumentationen av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå) för läsåret 2022/2023 ingår en strategi för ökad måluppfyllelse som benämns "Stärka undervisningens kvalitet och tillgänglighet". I arbetet med strategin ingår insatser som att bedriva ett kvalitetsarbete med fokus på undervisningens kvalitet och tillgänglig lärmiljö, arbete utifrån garantin för tidiga stödinsatser (Läsa/skriva/räkna-garantin), språkutvecklande arbetssätt och ett främjande och förebyggande barn- och elevhälsoarbete.

Utifrån de insatser som beskrivs i huvudmannens verksamhetsuppföljning arbetar Barn- och ungdomsförvaltningen och skolenheterna med att skapa en tillgänglig utbildning där eleverna ska kunna ges individanpassad ledning och stimulans och vid behov ges stöd i form av extra anpassningar. Insatserna syftar till att långsiktigt minska behoven av särskilt stöd.

2024-05-28

Sammantaget görs bedömningen att arbetet med insatser inom strategin "Stärka undervisningens kvalitet och tillgänglighet" behöver fortgå och fortsatt följas upp inom ramen för skolenheternas och huvudmannens systematiska kvalitetsarbete.

Nuläge särskilt stöd

Komplett statistik för perioden 2017/2018 till och med 2023/2024 uppdelad per kön och med jämförelser med riket redovisas i Bilaga – statistik särskilt stöd, grundskola 2024.

Särskilt stöd till elever i förskoleklass redovisas inte i ärendet beroende på avsaknaden av möjligheter att göra jämförelser med riket, då den nationella statistiken endast innehåller statistik för elever i grundskolans årskurs 1 till 9. Beslut om särskilt stöd i förskoleklassen är dock ganska ovanligt.

Åtgärdsprogram

Andelen elever med särskilt stöd (beräknat utifrån antalet upprättade åtgärdsprogram) i Alingsås kommuns grundskolor läsåret 2023/2024 var 6,0 procent. Nivån, och även skillnaden i andel mellan flickor och pojkar, är jämförbara med nivåerna för riket där 6,2 procent av eleverna hade ett upprättat åtgärdsprogram. Det är fler pojkar än flickor som har beslut om åtgärdsprogram. Andelen elever i Alingsås kommun som har upprättade åtgärdsprogram är något lägre jämfört med de närmast föregående åren, framförallt är det en lägre andel pojkar som har åtgärdsprogram än tidigare.

Enskild undervisning eller särskild undervisningsgrupp

Andelen elever som ges stöd i form av enskild undervisning eller i särskild undervisningsgrupp är högre i Alingsås kommuns grundskolor (3,4 procent) än i riket som helhet (2,2 procent). Skillnaden utgörs främst av att fler elever i Alingsås kommun ges stöd i särskild undervisningsgrupp än i riket. Det är fler pojkar än flickor som har beslut om särskild undervisningsgrupp i Alingsås kommun. Andelen elever som ges enskild undervisning är lägre än i riket.

Andelen elever som ges stöd i form av enskild undervisning eller i särskild undervisningsgrupp i Alingsås kommun har ökat över tid medan den varit relativt oförändrad i riket som helhet.

Anpassad studiegång

Om det särskilda stödet för en elev inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång) göras. Den anpassade studiegången ska utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (skollagen 3 kapitel).

En elev kan ha beslut om enskild undervisning eller placering i särskild undervisningsgrupp samtidigt som eleven har beslut om anpassad studiegång, något som är tämligen vanligt förekommande.

2024-05-28

Även andelen elever som har anpassad studiegång ökar över tid och är högre i Alingsås kommuns grundskolor (2,7 procent) än i riket som helhet (1,4 procent). Det är fler pojkar än flickor som har beslut om anpassad studiegång i Alingsås kommun, på samma sätt som i riket som helhet.

Beslut

Arbetsutskottets förslag till beslut: Redovisningen godkänns.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse Tillgängliga lärmiljöer och särskilt stöd
- Bilaga särskilt stöd 2024

Paragrafen är justerad